

15. lekcia

Ak ste úspešne absolvovali všetky predchádzajúce cvičenia, znamená to, že už ovládate písanie desaťprstovou hmatovou metódou. Používajte pritom všetkých desať prstov, každý prst obsluhuje iba určené klávesy a na klávesnicu sa nepozeráte. Ako je to však s Vaším výkonom? Zaujíma Vás, ako si ho možno zmerať? Ak áno, skúste si podľa pokynov odpísať text Základné programové vybavenie počítača a vyhodnotiť svoj výkon, ktorý sa medzi odborníkmi udáva v čistých úderoch za minútu.

Predtým, ako sa pustíte do samotného odpisu, skúste si urobiť rozcvičku podľa návodu.

1. Rozcvička:

Slová na pravú ruku: úlohou, ňom, nimi, má

Slová na ľavú ruku: časť, byť, aby, rad, text, texty

Slová na pravidelné striedanie rúk:

je, ktorý, ktorá, dodávky, dodávka, súbor, na, aj, ich, už, táto, laici, pri, autor, keď, len

Slová na okrajové klávesy:

uľahčujú, ľuďom, dovoľujú, väčšie, úhľadné, ďalšom, najmä

Cudzie slová:

existuje, hardware, software, textový, procesor, prax

2. Nácvik frekventovaných slov v texte:

počítač, počítača, počítačom

program, programov, programy

programový, programového, programovať

system, systému, systémy

používateľ, používateľov

dokument, dokumenty, dokumentov

text, texty, textové

3. Nácvik frekventovaných slovných spojení v texte:

programové vybavenie
súbor programov

operačný systém
textový procesor

4. Návrik tzv. minútových viet (s malým začiatočným písmenom a bez bodky:

pri nákupe počítača je súčasťou dodávky technická a programová časť
(66)

programy ktoré riešia špeciálne problémy používateľov (53)

pri nákupe počítača je súčasťou dodávky technická a
programová časť (66)

Uvedené vety cvičíme presne minútu a potom si vypočítame výkon podľa úderov uvedených v zátvorke.

Po ukončení rozcvičky niekoľkokrát zariadkujte a maximálne sa sústreďte. Po odštartovaní budete písať presne desať minút predložený text (bez číslíc na konci riadkov). Je dôležité, aby ste text odpisovali presne tak, ako je uvedený v predlohe aj keď máte dojem, že by sa Vám na papier zmestili dlhšie riadky. Voľné riadky medzi odsekmi nerobte. V predlohe sú preto, aby ste sa ľahšie orientovali pri čítaní textu. Ak by ste text dopísali celý, začnite odpisovať od začiatku.

Úlohou základného programového vybavenia je vytvárať dojem, že (63)
počítač pracuje presne tým spôsobom, ktorý používateľ potrebuje. (128)
Prítom čím viac programov je k dispozícii, tým viac zdanlivých (191)
podôb vieme počítaču vnútiť a tým viac aplikácií sa dá vytvárať (255)
jednoduchým a prirodzeným spôsobom. Pri nákupe každého počítača (319)

je súčasťou dodávky technická časť - hardware - a programová časť (385)
software podľa osobných a profesionálnych želaní zákazníka. Bez (449)
základného softwaru je počítač vlastne nepoužiteľný. Nevyhnutnou (514)
súčasťou dodávky základného softwaru musí byť operačný systém, (577)
čo je v podstate súbor programov, ktoré uľahčujú komunikáciu s (640)

počítačom a zabezpečujú jeho efektívne využívanie. Plní rad rozma- (707)
nitých úloh, ktoré závisia od typu počítača, počtu a typu jeho (770)
vstupných a výstupných zariadení. Čím je počítač zložitejší a čím (836)
viac používateľov na ňom naraz v tom istom časovom období pracuje (902)
tým viacej úloh vykonáva operačný systém. Zavedením a spustením (966)

operačného systému vzniká možnosť efektívne používať počítač, ale (1032)
nič viac. Aby táto možnosť viedla aj k praktickým výsledkom, musí- (1099)
me mať programy, ktoré riešia špecifické problémy jednotlivých (1162)
používateľov. V súčasnosti ich už existuje celý rad a dovoľujú (1225)
využívať rýchlosť, presnosť a spoľahlivosť spracovania informácií (1291)

na počítači aj ľuďom, ktorí nikdy nevedeli programovať. Laici naj- (1358)
častejšie používajú počítač ako textový procesor. Textové proce- (1423)
sory umožňujú písať text dokumentu cez klávesnicu a robiť v ňom (1487)
väčšie i menšie zmeny a úpravy vsúvaním, prepisovaním a vymazáva- (1553)
ním znakov a častí textu. Dokumenty sa dajú ukladať na magnetické (1619)

médiá a uchovávať tam ľubovoľne dlho podľa potreby. Zjednoduší sa (1685)
tak administratívna práca pri tvorbe dokumentov a tiež zefektívni (1751)
manipulácia s nimi. Špičkové textové editory umožňujú vytvárať (1814)
nielen úhľadné texty, ale ich aj vzájomne kombinovať. (1868)

Po ukončení odpisu vytlačte odpis a pristúpte k vyhodnoteniu. Najprv spočítajte tzv. počet hrubých úderov, ktoré ste za stanovený časový limit napísali. Číslo, vyjadrujúce akumulovaný počet hrubých úderov je uvedené na pravom okraji textu. Potom si spočítajte chyby, ktoré ste v texte urobili. Počet chýb vynásobte desiatimi a dostanete tzv. „trestné údery“. Tieto treba odčítať od hrubých a dostanete tzv. „čisté údery“.

Nakoniec vydelte čisté údery desiatimi, a to je číslo, ktoré vyjadruje Váš výkon v písaní na klávesnici a to v čistých úderoch za minútu. Pre úplnosť treba dodať, že sa zvykne počítať ešte tzv. „percento chýb“. Vzorec je jednoduchý: počet chýb krát sto vydelte počtom hrubých úderov. Toto číslo by nemalo presahovať číslicu 0,20. Ak áno, boli by ste na súťažiach v písaní na stroji diskvalifikovaní. V prípade, že píšete na počítači, sa dajú tieto chyby dostatočne opraviť, ale nepresné písanie i tak ovplyvňuje rýchlosť vyhotovenia dokumentu.

A čo sa týka Vášho výkonu - aby pre Vás nezostal iba akýmsi ničnehovoriacim číslom, uvediem pár čísel pre porovnanie: svetový rekord v písaní na mechanickom písacom stroji sa pohybuje okolo 500 čú/min, v písaní na počítači už dosahuje 800 čú/min. Dobrá pisárka dosahuje okolo 300 čú/min. Nebuďte však smutní, každým dňom praxe budete úspešnejší a možno na súťaž v písaní sa prihlásite i vy.